

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Διαχειριστική Αρχή
Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027

3^η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης
Μεγαλόπολη, 26 Νοεμβρίου 2024

Συμπεράσματα-Αποφάσεις 3^{ης} Συνεδρίασης Επιτροπής Παρακολούθησης

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2021-2027
ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Σύγκλιση Επιτροπής Παρακολούθησης - Ημερήσια Διάταξη

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» 2021-2027, η οποία συγκροτήθηκε με την με αρ. πρωτ. 84408/9.9.2022 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού (ΦΕΚ 4757/Β/9.9.2022) και όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, συνήλθε στην 3η Συνεδρίαση στις **26 Νοεμβρίου 2024, στη Μεγαλόπολη**, μετά την με αρ. πρωτ. 171583 ΕΞ 2024/18.11.2024 Πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Πελοπίδα Καλλίρη, Διοικητή της Ειδικής Υπηρεσίας Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης. Στην 3η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης παρέστησαν δια ζώσης **21 μέλη και διαδικτυακά 28 μέλη με δικαίωμα ψήφου (σύνολο 49)** επί συνόλου 64 μελών με δικαίωμα ψήφου.

Επίσης παρέστησαν δια ζώσης 21 συμμετέχοντες και διαδικτυακά 11 συμμετέχοντες.

Μετά τη διαπίστωση της απαρτίας, ξεκίνησε η συνεδρίαση και ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. Πελοπίδας Καλλίρης έθεσε σε ψηφοφορία την προτεινόμενη Ημερήσια Διάταξη της Συνεδρίασης, όπως υποβλήθηκε στα μέλη με τον φάκελο της συνεδρίασης η οποία εγκρίθηκε ομόφωνα.

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης
2. Έγκριση Πρακτικών 2^{ης} συνεδρίασης Επιτροπής Παρακολούθησης
3. Εισήγηση Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης
4. Εισήγηση Ευρωπαϊκής Επιτροπής

II. ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ» 2021-2027

1. Πορεία υλοποίησης του Προγράμματος «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης» 2021-2027
2. Ενημέρωση για τον προγραμματισμό των προσκλήσεων - Έγκριση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων
3. Ενημέρωση για τα έργα στρατηγικής σημασίας
4. Ενημέρωση για την πρόοδο υλοποίησης της Στρατηγικής για την Πληροφόρηση και την Επικοινωνία του Προγράμματος
5. Ενημέρωση για θέματα Αξιολόγησης του Προγράμματος
6. Παρεμβάσεις Μελών ΕπΠα

III. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Παρεμβάσεις Εθνικής Αρχής Συντονισμού επί οριζόντιων θεμάτων
  - ✓ Ενεργοποίηση Προγραμμάτων 2021-27
  - ✓ Ενδιάμεση Επανεξέταση και Αναθεώρηση Προγραμμάτων 2021-27
  - ✓ Ενσωμάτωση πολιτικών STEP στα Προγράμματα 2021-27
  - ✓ Συνέργειες, Συμπληρωματικότητες με ΤΑΑ

- ✓ Ενημέρωση για τους Αναγκαίους και Πρόσφορους Όρους, τους Κοινούς Δείκτες και την Αξιολόγηση των Προγραμμάτων 2021-27

2. Συζήτηση

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΕΙ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Η Επιτροπή Παρακολούθησης, μετά από την ανάγνωση των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης, ενέκρινε ομόφωνα την Ημερήσια Διάταξη και στη συνέχεια ενέκρινε τα Πρακτικά της 2ης Επιτροπής Παρακολούθησης.

Ακολούθησε η εισήγηση του Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης και προβλήθηκε μαγνητοσκοπημένο μήνυμα από τον αρμόδιο για θέματα ΔΑΜ Αναπληρωτή Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Ακολούθησαν χαιρετισμοί από την εκπρόσωπο της ΓΓ ΕΣΠΑ του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, και τους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ιδιαίτερα ο Διευθυντής της DG REGIO κ. Carsten Rasmussen ανέφερε ότι το Πρόγραμμα έχει βρει το βηματισμό του και μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα όσον αφορά την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα και για άλλα Προγράμματα.

Χαιρετισμό πραγματοποίησε ο Δήμαρχος Μεγαλόπολης, δίνοντας έμφαση στις προσπάθειες που γίνονται από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για να επιτευχθούν οι στόχοι της δίκαιης μετάβασης στη Μεγαλόπολη.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης μετά από την παρουσίαση των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης και τη συζήτηση που ακολούθησε, αποφάσισε για την έγκριση των κατωτέρω θεμάτων, για τα οποία διαπιστώθηκε η επίτευξη της απαιτούμενης πλειοψηφίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση 2021-2027.

II. ΠΡΟΟΔΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΔΙΚΑΙΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ» 2021-2027

1. Πορεία υλοποίησης του Προγράμματος «Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης» 2021-2027

Η Διαχειριστική Αρχή ΕΣΠΑ-ΔΑΜ παρουσίασε την συνολική πορεία υλοποίησης του Προγράμματος έως 15.11.2024 (εξειδικεύσεις, εντάξεις, προσκλήσεις, νομικές δεσμεύσεις και δαπάνες) συνολικά και ανά προτεραιότητα. Ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης για την πορεία υλοποίησης σε ό,τι αφορά :

- στην **ενεργοποίηση του Προγράμματος** με την **εξειδίκευση** των δράσεων και την έκδοση από τη Διαχειριστική Αρχή των αντίστοιχων **Προσκλήσεων** προς τους δυνητικούς Δικαιούχους .

Πίνακας 1: Ενεργοποίηση Προγράμματος

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΔΔ) €	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ	ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ (ΔΔ)
1. Ενίσχυση και προώθηση επιχειρηματικότητας	831.119.000	543.600.000	516.800.000
2. Ενεργειακή Μετάβαση - Κλιματική Ουδετερότητα	250.584.000	62.238.067	62.238.067
3. Αναπροσαρμογή χρήσεων γης - κυκλική οικονομία	62.000.000	30.400.000	30.400.000
4. Δίκαιη εργασιακή μετάβαση	332.106.000	121.054.000	121.054.000
5. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας	88.746.200	0	0
6. Τεχνική Βοήθεια	64.632.343	44.500.000	44.500.000
Γενικό Άθροισμα	1.629.187.543	801.792.067	774.992.067 €

- την επιτευχθείσα πρόοδο του Προγράμματος, όπως αποτυπώνεται σε σχέση με την έκδοση των **αποφάσεων ένταξης πράξεων**, την **ανάληψη των νομικών δεσμεύσεων**, τις **πραγματοποιηθείσες δαπάνες** (αποδεκτό διαχείρισης).

Πίνακας 2: Υλοποίηση Προγράμματος

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΔΔ)	ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ (ΔΔ)	ΕΝΤΑΞΕΙΣ (ΔΔ)	ΝΟΜΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ (ΔΔ)	ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (ΔΔ)
1	831.119.000	516.800.000	154.623.639	74.728.985	0
2	250.584.000	62.238.067	26.384.761	78.382	18.247
3	62.000.000	30.400.000	0	0	0
4	332.106.000	121.054.000	118.652.387	85.982.340	4.459.078
5	88.746.200	0	0	0	0
6	64.632.343	44.500.000	43.400.000	29.176.094	2.844.790
Γενικό Άθροισμα	1.629.187.543	774.992.067	343.060.787	189.965.801	7.322.115

Πίνακας 3: Συνολικός Πίνακας ενεργοποίησης-υλοποίησης προγράμματος ΔΑΜ σε ποσοστά προς τους προγραμματικούς πόρους

Προγραμματικοί Πόροι	1.629.187.543 €	Ημερομηνία αναφοράς: 15.11.2024
Πρόοδος Προγράμματος	Π/Υ (€)	% προς Προγραμματικό Π/Υ
Εξειδικεύσεις	801.792.067 €	49%
Προσκλήσεις	774.992.067 €	48%
Εντάξεις	344.027.979 €	21%
ΝοΔε	189.965.801 €	12%
Αποδεκτό διαχείρισης	6.668.860 €	0,4%

Η Διαχειριστική Αρχή ΕΣΠΑ-ΔΑΜ ενημέρωσε επίσης την Επιτροπή για την πρόοδο της υλοποίησης του Προγράμματος **κατά το τελευταίο έτος, από την 2^η ΕπΠα (στοιχεία 31.11.2023) έως την τρέχουσα ΕπΠα (στοιχεία 15.11.2024)**. Η επιτευχθείσα πρόοδος αποτυπώνεται ως εξής:

- η **εξειδίκευση** των δράσεων, έχει σημειώσει **αύξηση 552 εκ. €, ήτοι αύξηση (+) 34%**,
- η έκδοση **Προσκλήσεων** από τη Διαχειριστική Αρχή προς τους δυνητικούς Δικαιούχους, έχει σημειώσει **αύξηση κατά 525,6 εκ. €, ήτοι επιπλέον (+) 33%** ,
- η έκδοση **αποφάσεων ένταξης** πράξεων έχει σημειώσει **αύξηση κατά 166,8 εκ. €, ήτοι επιπλέον (+) 10%**,
- η ανάληψη **νομικών δεσμεύσεων** έχει σημειώσει **αύξηση 181,6 εκ. €, ήτοι επιπλέον (+) 11%**,
- οι **πραγματοποιηθείσες δαπάνες** έχουν σημειώσει **αύξηση 7,2 εκ.€, ήτοι επιπλέον (+) 0,4%**.

Εκτιμήσεις Πληρωμών

Τα μέλη της 3^{ης} ΕπΠα ενημερώθηκαν από τη ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ για τις προβλεπόμενες δαπάνες μέχρι τέλους του έτους 2024 και του 2025, οι οποίες αποτυπώνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 4: Εκτιμήσεις πληρωμών για τα έτη 2024 και 2025

ΕΤΟΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (€)
2024	50.641.772 €
2025	322.792.915 €
Σύνολο	373.434.687 €

Επικείμενες εντάξεις έως τέλος του 2024

Στην Επιτροπή έγινε αναφορά στις επικείμενες εντάξεις πράξεων οι οποίες έχουν υποβληθεί και βρίσκονται είτε στο στάδιο της αξιολόγησης είτε σε στάδιο προέγκρισης. Πιο συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι αναμένεται να ενταχθεί:

- μία (1) νέα πράξη στην προτεραιότητα 1 με τίτλο «**Θύλακας υποδοχής καινοτόμων δραστηριοτήτων της ΖΚΔΜ/ Τεχνολογικό Πάρκο**», π/υ 11 εκ. €, με δικαιούχο το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας),
- μία (1) νέα πράξη στην προτεραιότητα 4 με τίτλο «**Ειδικό πρόγραμμα επιχορήγησης επιχειρήσεων για την απασχόληση 1000 ανέργων, πρώην εργαζομένων στις επιχειρήσεις που επλήγησαν λόγω της απολιγνιτοποίησης στα ΕΣΔΙΜ Δυτικής Μακεδονίας και Μεγαλόπολης**», π/υ 10,7 εκ. €, με δικαιούχο τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), η οποία βρίσκεται στο στάδιο της αξιολόγησης.

Επιπρόσθετα, σημειώθηκε ότι αναμένεται άμεσα έως 31.12.2024, να ενταχθούν **νέες πράξεις ενίσχυσης επιχειρήσεων**, στο πλαίσιο των δράσεων επιχειρηματικότητας της Προτεραιότητας 1, καθώς **έχουν ήδη αξιολογηθεί θετικά 681 αιτήσεις δράσεων**

επιχειρηματικότητας πολύ μικρών, μικρών και μεγάλων επιχειρήσεων (νέων και υφιστάμενων) συνολικού επιλέξιμου π/υ 198,96 εκ. €.

Επιπλέον, **130 αιτήσεις** χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων από **ΜμΕ (νέες και υφιστάμενες, Καν. ΓΑΚ)** με συνολική αιτούμενη δημόσια χρηματοδότηση **319,4 εκ. €**, βρίσκονται στο στάδιο της αξιολόγησης.

2. Ενημέρωση για τον προγραμματισμό των προσκλήσεων - Έγκριση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων επιλογής πράξεων

Η ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ παρουσίασε τον προγραμματισμό δράσεων Δ' τριμήνου 2024 και Α' τριμήνου 2025. Ειδικότερα, στο διάστημα που ακολουθεί και έως το τέλος του τρέχοντος έτους 2024 αναφέρθηκε ότι σχεδιάζεται η έκδοση έξι (6) νέων προσκλήσεων συνολικού π/υ 86 εκ.€ και εντός του πρώτου τριμήνου του επόμενου έτους (2025) σχεδιάζεται η έκδοση εννέα (9) νέων προσκλήσεων συνολικού π/υ 235,9 εκ. €. Τα τεύχη εξειδίκευσης των εν λόγω δράσεων, τα κριτήρια και η μεθοδολογία επιλογής και έγκρισης πράξεων παρουσιάστηκαν επίσης στα μέλη της 3^{ης} ΕπΠα και εγκρίθηκαν ομόφωνα.

Πίνακας 5: Προγραμματιζόμενες δράσεις δ' τριμήνου 2024 & α' τριμήνου 2025

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΈΡΓΟΥ	ΠΡΟΤ/ΤΑ	ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ	Π/Υ (€)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ
1.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΓΑΚ)	1	ΜΜΕ	Δήμος Μεγαλόπολης / ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	10.000.000	4ο τρίμηνο 2024
2.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση ΜΜΕ που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης (ΓΑΚ)	1	ΜΜΕ	Δήμος Μεγαλόπολης / ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	10.000.000	4ο τρίμηνο 2024
3.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων νέων και υπό σύσταση μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΓΑΚ)	1	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δήμος Μεγαλόπολης / ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	40.000.000	4ο τρίμηνο 2024
4.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων παραγωγικών επενδύσεων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων που υλοποιούνται στις ηπειρωτικές περιοχές ΕΣΔΙΜ, σύμφωνα με τον Καν. (ΕΕ) 2021/1056 για	1	Μεγάλες επιχειρήσεις	Δήμος Μεγαλόπολης / ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	20.000.000	4ο τρίμηνο 2024

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΈΡΓΟΥ	ΠΡΟΤ/ΤΑ	ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ	Π/Υ (€)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ
	τη θέσπιση του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης» του Προγράμματος «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση» (ΓΑΚ)					
5.	Ενίσχυση Υφιστάμενων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης (de minimis)	1	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις	Δήμος Μεγαλόπολης / ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	3.000.000	4ο τρίμηνο 2024
6.	Ίδρυση Επιχειρήσεων & Ενίσχυση Νέων Πολύ Μικρών και Μικρών Επιχειρήσεων στο Δήμο Μεγαλόπολης (de minimis)	1	Πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις	Δήμος Μεγαλόπολης / ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	3.000.000	4ο τρίμηνο 2024
7.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση ΜΜΕ για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης (ΓΑΚ)	1	ΜΜΕ	ΕΣΔΙΜ ΠΔΜ ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	40.000.000	1ο τρίμηνο 2025
8.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων ΜΜΕ για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης (ΓΑΚ)	1	ΜΜΕ	ΕΣΔΙΜ ΠΔΜ ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	20.000.000	1ο τρίμηνο 2025
9.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση μεγάλων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης (ΓΑΚ)	1	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΕΣΔΙΜ ΠΔΜ ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	40.000.000	1ο τρίμηνο 2025
10.	Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης (ΓΑΚ)	1	Μεγάλες επιχειρήσεις	ΕΣΔΙΜ ΠΔΜ ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	40.000.000	1ο τρίμηνο 2025
11.	Ενίσχυση υφιστάμενων ΜΜΕ στις νησιωτικές περιοχές του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027" ("Επιχειρώ πράσινα") για νησιά <3.100 κατοίκων για επενδυτικά σχέδια 20.000-150.000 ευρώ (de minimis)	1	ΜΜΕ	ΕΣΔΙΜ Νησιών Βορείου, Νοτίου Αιγαίου & Κρήτης	30.000.000	1ο τρίμηνο 2025
12.	Ενίσχυση νέων και υπό σύσταση ΜΜΕ στις νησιωτικές περιοχές του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027" ("Επιχειρώ πράσινα") για νησιά <3.100 κατοίκων για επενδυτικά σχέδια 20.000-150.000 ευρώ (de minimis)	1	ΜΜΕ	ΕΣΔΙΜ Νησιών Βορείου, Νοτίου Αιγαίου & Κρήτης	20.000.000	1ο τρίμηνο 2025
13.	Ενεργειακές αναβαθμίσεις δημοσίων/δημοτικών κτιρίων	2	ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού	ΕΣΔΙΜ ΠΔΜ ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ ΕΣΔΙΜ ΝΗΣΙΩΝ	40.000.000	1ο τρίμηνο 2025
14.	Πλέγμα Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Δήμους Γορτυνίας, Μεγαλόπολης, Οιχαλίας & Τρίπολης. Εξατομικευμένες Υπηρεσίες Κοινωνικής Ένταξης & μείωσης του Κινδύνου Φτώχειας	4	Δήμοι Τρίπολης, Γορτυνίας,	ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	3.500.000	1ο τρίμηνο 2025

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΈΡΓΟΥ	ΠΡΟΤ/ΤΑ	ΔΥΝΗΤΙΚΟΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ	Π/Υ (€)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ
			Μεγαλόπολης, Οιχαλίας			
15.	Αναβάθμιση των Κοινωνικών Δομών των Δήμων Γορτυνίας, Μεγαλόπολης, Οιχαλίας & Τρίπολης. Βελτίωση της εξυπηρέτησης ωφελουμένων / δυνητικών ωφελουμένων, εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής, προμήθεια εξοπλισμού & μεταφορικών μέσων	4	Δήμοι Τρίπολης, Γορτυνίας, Μεγαλόπολης, Οιχαλίας	ΕΣΔΙΜ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ	2.400.000	1ο τρίμηνο 2025
Σύνολο Προτεραιότητα 1					276 εκ. €	
Σύνολο Προτεραιότητα 2					40 εκ. €	
Σύνολο Προτεραιότητα 4					5,9 εκ. €	
Γενικό σύνολο					321,9 εκ. €	

Η ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ ενημέρωσε την Επιτροπή Παρακολούθησης σχετικά με τη Μεθοδολογία Αξιολόγησης και τα Κριτήρια Επιλογής Πράξεων, που κοινοποιήθηκαν στα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης μέσω της Πλατφόρμας «Δίαυλος» και κάλεσε τα μέλη να προβούν στην έγκρισή τους. Η Επιτροπή Παρακολούθησης ενέκρινε τη Μεθοδολογία Αξιολόγησης και τα Κριτήρια Επιλογής Πράξεων :

- Δράση 1.2.7: Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης
- Δράση 1.2.8: Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων μικρομεσαίων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης
- Δράση 1.2.9: Ενίσχυση της Ίδρυσης ΜΜΕ επιχειρήσεων στις νησιωτικές περιοχές του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027 ("Επιχειρώ πράσινα")
- Δράση 1.2.10: Ενίσχυση Υφιστάμενων ΜΜΕ επιχειρήσεων στις νησιωτικές περιοχές του Προγράμματος ΔΑΜ 2021-2027 ("Επιχειρώ Πράσινα ")
- Δράση 1.4.4: Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων νέων και υπό σύσταση μεγάλων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης
- Δράση 1.4.5: Ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων υφιστάμενων μεγάλων επιχειρήσεων για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, του ανανεώσιμου υδρογόνου και της συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης
- Δράση 2.1.2 : Ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού
- Δράση 4.5.3: Πλέγμα Κοινωνικών Υπηρεσιών στους Δήμους Γορτυνίας, Μεγαλόπολης, Οιχαλίας & Τρίπολης. Εξατομικευμένες Υπηρεσίες Κοινωνικής Ένταξης & μείωσης του Κινδύνου Φτώχειας
- Δράση 4.7.1: Αναβάθμιση των Κοινωνικών Δομών των Δήμων Γορτυνίας, Μεγαλόπολης, Οιχαλίας & Τρίπολης. Βελτίωση της εξυπηρέτησης ωφελουμένων /δυσνητικών ωφελουμένων, εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής, προμήθεια εξοπλισμού & μεταφορικών μέσων

Κατόπιν των εισηγήσεων της ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ

3. Έργα στρατηγικής σημασίας

Στο πλαίσιο της 3^{ης} ΕπΠα έγινε αναφορά στα δύο (2) έργα Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος ΔΑΜ καθώς και στο στάδιο που βρίσκεται έκαστο από αυτά:

1^ο έργο Στρατηγική Σημασίας: Η Ζώνη Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας (ΖΚΔΜ), που εντάσσεται την Προτεραιότητα 1 του ΠΔΑΜ και συνιστά μοχλό αλλαγής του τοπικού οικονομικού και παραγωγικού μοντέλου.

- Ο **1ος Θύλακας** της Ζώνης θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με το Παν. Δυτ. Μακεδονίας και το ΕΚΕΤΑ, εστιάζοντας στους τομείς τεχνολογιών αιχμής πράσινου και ψηφιακού μετασχηματισμού και αποσκοπώντας στην προσέλκυση επενδυτικού/επιχειρηματικού ενδιαφέροντος. Περιλαμβάνει υποδομές ανάπτυξης καινοτομίας, συστέγασης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων,

υλοποίησης εργαστηρίου Ευφυούς Πόλης, θερμοκοιτίδα και κόμβο επιτάχυνσης νεοφυούς επιχειρηματικότητας, και συναφείς παρεμβάσεις.

Έχει ήδη ενεργοποιηθεί η πράξη «Δημιουργία Θερμοκοιτίδων & Εκκολαπτηρίων για την ανάπτυξη της καινοτομίας σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έρευνας καινοτομίας ΔΑΜ από τη ΓΓΕΚ» που θα αποτελέσει μέρος της ΖΚΔΜ, η υλοποίηση της οποίας θα ξεκινήσει άμεσα, καθώς βρίσκεται σε διαγωνιστική διαδικασία. Επιπλέον, το επόμενο διάστημα πρόκειται να ενταχθεί η πράξη «Θύλακας υποδοχής καινοτόμων δραστηριοτήτων της ΖΚΔΜ/ Τεχνολογικό Πάρκο» καθώς υποβλήθηκε πρόταση χρηματοδότησης από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, π/υ 11 εκ. €, στο πλαίσιο σχετικής πρόσκλησης.

- Ο **2ος Θύλακας**, είναι ο **Κόμβος Καινοτομίας Πράσινου Υδρογόνου** με φορέα το ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ Πτολεμαΐδας. Αποσκοπεί στο να προάγει την έρευνα σε τεχνολογίες πράσινου υδρογόνου (παραγωγή, αποθήκευση, διανομή) μέσω δημιουργίας εγκαταστάσεων πιλοτικής εφαρμογής και δοκιμών ερευνητικών αποτελεσμάτων και να αποτελέσει το εφαλτήριο για την επίτευξη επιχειρηματικών συνεργασιών με σκοπό την αξιοποίηση των εφαρμογών του υδρογόνου συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και στην πράσινη ενεργειακή μετάβαση. Έχει ήδη ενταχθεί και υλοποιείται η πράξη.
- Ο **3ος Θύλακας** είναι το **Ζωντανό Εργαστήριο Έξυπνης Πόλης** θα αποτελέσει τη βάση για την ενσωμάτωση καινοτομίας σε λύσεις και εφαρμογές έξυπνων πόλεων και την ενδυνάμωση της ικανότητας των επιχειρήσεων αλλά και των φορέων έρευνας, να διαμοιράζονται γνώση. Η δράση βρίσκεται σε φάση εξειδίκευσης σε συνεργασία με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

2^ο έργο Στρατηγικής Σημασίας: Ο **Κόμβος Βιοοικονομίας 360ο** στην ευρύτερη περιοχή της Μεγαλόπολης (Δήμοι Μεγαλόπολης, Γορτυνίας, Οιχαλίας, Τρίπολης) με επιστημονικό φορέα το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και την συνεργασία Επιμελητηρίων, αποσκοπεί στον οικονομικό και παραγωγικό μετασχηματισμό επιχειρηματικής δραστηριότητας στο πλήρες φάσμα της αλυσίδας αξίας της Βιοοικονομίας (Αγροδιατροφή, Κυκλική και Ψηφιακή Οικονομία), αξιοποιώντας ερευνητικά αποτελέσματα. Περιλαμβάνονται υποδομές και παρεμβάσεις ανάλογες του 1ου Θύλακα της Ζώνης Καινοτομίας Δυτικής Μακεδονίας.

Η δράση βρίσκεται σε στάδιο ολοκλήρωσης του σχεδιασμού από την ΕΥΔΑΜ σε συνεργασία με την Περιφέρεια, το Πανεπιστήμιο και τους λοιπούς εμπλεκόμενους φορείς και θα ενεργοποιηθεί σταδιακά εντός του 2025.

4. Πρόοδος υλοποίησης της Στρατηγικής για την Πληροφόρηση και την Επικοινωνία του Προγράμματος

Στο πλαίσιο της προόδου υλοποίησης του Προγράμματος έχει υλοποιηθεί πληθώρα δράσεων επικοινωνίας, δημοσιότητας και προβολής του Προγράμματος, των επιδιωκόμενων στόχων αυτού, των χρηματοδοτικών εργαλείων και της προστιθέμενης αξίας από την υλοποίηση των δράσεων του ΠΔΑΜ μέσω της στήριξης των Ταμείων.

Καθώς πρόκειται για ένα νέο Πρόγραμμα, θεωρήθηκε σημαντικό να καλυφθούν εξαρχής όλες οι διαστάσεις της επικοινωνίας με συστηματικό και αποτελεσματικό τρόπο,

προκειμένου να καθιερωθεί στο κοινό η θετική εικόνα του Προγράμματος, η συμβολή και η σημασία του.

Στο πλαίσιο αυτό, το 2024 εφαρμόστηκε μια **εμπροσθοβαρής προσέγγιση**, εστιάζοντας:

- Στην στοχευμένη και ουσιαστική ενημέρωση των τοπικών κοινωνιών των περιοχών παρέμβασης αλλά και του ευρέος κοινού, σχετικά με τους στόχους και τα αποτελέσματα του Προγράμματος,
- Στην ανάδειξη της θετικής επίδρασης και της προστιθέμενης αξίας των αναπτυξιακών παρεμβάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης & στην προβολή των ευκαιριών χρηματοδότησης, διασφαλίζοντας τη μέγιστη διαφάνεια ως προς τη διαχείριση των πόρων των Ευρωπαϊκών Ταμείων.

Παρακάτω παρατίθενται συνοπτικά ενδεικτικές ενέργειες και υλοποιηθείσες δράσεις επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο της 3^{ης} ΕπΠα,:

1. **1^η Έρευνα κοινού:** Τον Ιανουάριο του 2024 πραγματοποιήθηκε η 1η Έρευνα Κοινού, μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων, με τη χρήση γραπτού δομημένου ερωτηματολογίου, σε 1.205 άτομα 17 ετών και άνω, στις περιοχές παρέμβασης (804 νοικοκυριά της Δυτικής Μακεδονίας και 401 νοικοκυριά στους Δήμους Γορτυνίας, Μεγαλόπολης, Οιχαλίας και Τρίπολης).
2. **Διαδικτυακός τόπος Προγράμματος:** Υπάρχει διαρκής μέριμνα για τη συνεχή επικαιροποίηση των πεδίων της ιστοσελίδας και την διασφάλιση της τήρησης των σχετικών κατευθύνσεων του Οδηγού Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027. Το 2024, πάνω από 100.000 νέοι χρήστες επισκέφθηκαν την ιστοσελίδα του Προγράμματος. Επίσης, μέσα στο 2024 ενεργοποιήθηκε η αποστολή Newsletter, μέσω ειδικού πεδίου εγγραφής στην ιστοσελίδα. Συνολικά, έχουν αποσταλεί 37 newsletters, στη λίστα 498 επαφών.
3. **Προβολή στα Μέσα κοινωνικής δικτύωσης:** [Facebook](#), [LinkedIn](#), [Instagram](#) & [Youtube](#). Το πρόγραμμα έχει πλέον αποκτήσει μια πολύ δυναμική παρουσία, καλύπτοντας όλα τα social media. Οι συχνές αναρτήσεις και ενέργειες επέφεραν σταθερή αύξηση των ακολούθων στις σελίδες.
4. **Εμπλουτισμός & Υποστήριξη του Δικτύου Υπεύθυνων Επικοινωνίας Δικαιούχων:** Το Δίκτυο εμπλουτίζεται με μέλη από όλα τα νέα ενταγμένα έργα και υποστηρίζεται κατάλληλα από τη Μονάδα Α1 - Προγραμματισμού, Αξιολόγησης και οριζοντίων θεμάτων, με την παροχή οδηγιών και κατευθύνσεων τόσο γενικών, όσο και εξατομικευμένων.
5. **Ειδικό Επικοινωνιακό πλάνο για τις Δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΦΕΠΑΕ):** Δημιουργήθηκε ένα ολοκληρωμένο media kit, το οποίο αξιοποιήθηκε και από τη ΔΑ και από τον ΕΦΕΠΑΕ (όλα τα υλικά είναι αναρτημένα στις ιστοσελίδες), όπως ηλεκτρονικά φυλλάδια, web banners, αφίσες και video. Το σύνολο των υλικών της καμπάνιας για τις Δράσεις με το καθεστώς De Minimis προβλήθηκε τον Απρίλιο σε 28 ραδιοφωνικούς σταθμούς, 10 τηλεοπτικά κανάλια, 26 έντυπα και 54 ιστοσελίδες, σύνολο 118 μέσα, καλύπτοντας το σύνολο των τοπικών μέσων που λειτουργούν στις περιοχές παρέμβασης και είναι εγγεγραμμένα στα μητρώα που τηρεί η ΓΓΕΕ. Το σύνολο των υλικών της καμπάνιας για τις Δράσεις με το καθεστώς ΓΑΚ προβλήθηκε τον Ιούνιο σε 25 ραδιοφωνικούς σταθμούς, 10 τηλεοπτικά κανάλια και 26 έντυπα, σύνολο 61 μέσα.

6. **1^η Πανελλαδική διαφημιστική καμπάνια σε ΜΜΕ & διαδικτυακά:** Η καμπάνια που επιλέχθηκε από τη ΔΑ ΕΣΠΑ-ΔΑΜ έχει τίτλο «*Μένουμε στον τόπο μας. Περνάμε σε νέα εποχή!*», με έμφαση στο τοπικό στοιχείο. Η καμπάνια αποτελείται από μία γενική ταινία που έχει παραχθεί για να καλύψει τις γενικές ανάγκες επικοινωνίας του Προγράμματος αλλά και 7 επιπλέον ταινίες, οι οποίες απεικονίζουν 7 τοπικές κοινωνίες: Πτολεμαΐδα, Κοζάνη, Καστοριά, Γρεβενά, Φλώρινα, Μεγαλόπολη, και μία για τους 3 Δήμους μαζί: Τρίπολη, Οιχαλία, Γορτυνία. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις ταινίες πρωταγωνιστούν πραγματικοί κάτοικοι της περιοχής. Το σύνολο των υλικών της καμπάνιας προβλήθηκε σε 17 τηλεοπτικά κανάλια, 39 ραδιοφωνικούς σταθμούς, 29 έντυπα καθώς και 93 ιστοσελίδες.
7. **Εκδηλώσεις / Ημερίδες:** Υλοποίηση οκτώ (8) ενημερωτικών εκδηλώσεων (roadshow) σε συνεργασία με τον ΕΦΕΠΑΕ για τις δράσεις Κρατικών Ενισχύσεων προώθησης της Επιχειρηματικότητας. / Συμμετοχή στην 88η ΔΕΘ και εκδήλωση στο πλαίσιο τη ΔΕΘ / Υλοποίηση δύο (2) εκδηλώσεων δικτύωσης των επιχειρήσεων που έχουν ήδη υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στις δράσεις κρατικών ενισχύσεων του Προγράμματος (Networking events) το Σεπτέμβριο σε Κοζάνη και Μεγαλόπολη / Υλοποίηση δύο (2) Εκδηλώσεων Ενημέρωσης Νέων (Youth Summits) τον Οκτώβρη στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας και στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

5. Πορεία υλοποίησης Σχεδίου Αξιολόγησης του Προγράμματος

Τον Ιούνιο του 2023 εκπονήθηκε και εγκρίθηκε το «Σχέδιο Αξιολόγησης» του ΠΔΑΜ («Σχέδιο» εφεξής), το οποίο διατρέχει χρονικά όλη την περίοδο υλοποίησης του Προγράμματος, από το 2023 έως και το 2029, και περιλαμβάνει συνολικά δεκαοχτώ (18) αξιολογήσεις, εκ των οποίων έξι (6) αξιολογήσεις εφαρμογής, δέκα (10) θεματικές, μία (1) αξιολόγηση επιπτώσεων-ανακεφαλαιωτική και μία (1) ex-ante αξιολόγηση Χρηματοδοτικών Μέσων. Αξίζει να σημειωθεί ότι έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα η πράξη «Αξιολόγηση του Προγράμματος ΔΑΜ και επιμέρους δράσεων» (MIS 6000042), συνολικού π/υ 2 εκ., στο πλαίσιο της οποίας θα εκπονηθούν όλες οι απαιτούμενες από το Σχέδιο αξιολογήσεις. Στην παρούσα φάση, βρίσκονται σε τελικό στάδιο συγγραφής τα τεύχη δημοπράτησης των ακόλουθων αξιολογήσεων, τα οποία πρόκειται να δημοσιευθούν έως το τέλος 2024:

1. «1η αξιολόγηση επικοινωνίας και προβολής του ΠΔΑΜ», Π/Υ 30.000 € πλέον ΦΠΑ, διάρκειας 3 μηνών.
2. «Ανάλυση και Αξιολόγηση Κινδύνων εφαρμογής του ΠΔΑΜ 2021-2027 και Σχέδιο Δράσης για την επικαιροποίηση της Στρατηγικής και την αναπροσαρμογή του μίγματος των Δράσεων του Προγράμματος», Π/Υ 200.000€ πλέον ΦΠΑ, διάρκειας 6 μηνών.
3. «Θεματική Αξιολόγηση δράσεων κλασικής επιχειρηματικότητας για τη διαφοροποίηση του παραγωγικού μοντέλου των περιοχών αναφοράς (Προτεραιότητα 1 ΠΔΑΜ)», Π/Υ 100.000 € πλέον ΦΠΑ, διάρκειας 12 μηνών.

6. Συζητήσεις – Παρεμβάσεις Μελών

Διαδικτυακή παρέμβαση πραγματοποίησε ο **Γενικός Γραμματέας Χωρικού Σχεδιασμού, κος Μπακογιάννης**, και ενημέρωσε για τις εξελίξεις πολεοδομικού σχεδιασμού στις περιοχές παρέμβασης του Προγράμματος ΔΑΜ.

Παρέμβαση πραγματοποίησε ο **Περιφερειάρχης Δυτικής Μακεδονίας, κος Αμανατίδης**, ο οποίος αναφέρθηκε τη θετική εξέλιξη της υλοποίησης του Προγράμματος ΔΑΜ, την ανάγκη περαιτέρω και συνεχούς επιτάχυνσης των σχετικών ενεργειών, τη σημασία της συμπληρωματικότητας του Προγράμματος ΔΑΜ με τα ΠΕΠ και εν γένει την ανάγκη αξιοποίησης όλων των υφιστάμενων δυνατοτήτων συμπληρωματικότητας και συνέργειας. την ανάγκη διασφάλισης ελεύθερου ενεργειακού χώρου. Τέλος ανέφερε ότι το Πρόγραμμα έχει πλέον βρει το βηματισμό του ενώ μεγάλη σημασία έχει η συνεισφορά των τοπικών φορέων μέσω των Εδαφικών Επιτροπών.

Παρέμβαση πραγματοποίησε ο **Αναπληρωτής Περιφερειάρχης Πελοποννήσου με ευθύνη τα αντικείμενα Συντονισμού-Οικονομικών-Προγραμματισμού, κος Λαμπρόπουλος**, ο οποίος τόνισε την ανάγκη της διευθέτησης των ζητημάτων δυνατότητας εγκατάστασης επιχειρήσεων στην περιοχή παρέμβασης και εν γένει ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας της περιοχής της Μεγαλόπολης, και αξιοποίησης της συμπληρωματικότητας όλων των διαθέσιμων εργαλείων.

Παρέμβαση πραγματοποίησε η **Διευθύνουσα Σύμβουλος της ΜΕΤΑΒΑΣΗ Α.Ε.**, κα Γκαράνη, η οποία τόνισε τη σπουδαιότητα των εργασιών της ΕΠ.Πα. και ενημέρωσε αναφορικά με την πρόοδο υλοποίησης των έργων που υλοποιεί ο Φορέας και αφορούν τις δομές ανάπτυξης δεξιοτήτων και υποστήριξης των ωφελούμενων του προγράμματος ΔΑΜ (κέντρα δεξιοτήτων), όπως επίσης τις δομές υποστήριξης της επιχειρηματικότητας. Η Μεγαλόπολη στόχος είναι να βρεθεί στο κέντρο των αναπτυξιακών παρεμβάσεων που υλοποιούνται μέσω του Προγράμματος ΔΑΜ

Ακολούθησε η παρέμβαση **του Εκπροσώπου της DG REGIO κου Σοφού Αθανάσιου**, όπου αναφέρθηκε στην ανάγκη της ταυτόχρονης ωρίμανσης των επόμενων δράσεων των επόμενων ετών παράλληλα με την τρέχουσα υλοποίηση. Είναι σημαντική η διευκόλυνση της προχρηματοδότησης που παρέχεται μέσω του STEP. Εκτιμάται ότι η ύπαρξη χρήσεων γης θα βελτιώσει την ταχύτητα και ποιότητα σχεδιασμού δράσεων. Αναφορικά με τις νέες προσκλήσεις της ενέργειας τονίζεται η ανάγκη μέτρησης της αποτελεσματικότητας των σχετικών παρεμβάσεων για τον κάθε ενεργειακό τομέα. Αναφορικά με την ενίσχυση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας ιδιαίτερη βαρύτητα έχει ο συντονισμός και η συνέργεια με τα ΠΕΠ των δύο Περιφερειών. Οι στόχοι εξοικονόμησης ενέργειας σκόπιμο θα ήταν να υιοθετήσουν τους στόχους της νέας Οδηγίας η ισχύς της οποίας ξεκινά αρχές του 2026. Αναφορικά με τα νησιά, αναφέρθηκε η πιθανότητα αλληλοεπικαλύψεων με τον σχεδιασμό των Greco islands. Σε σχέση με τον Κόμβο Βιοοικονομίας αναγνωρίζεται πρόοδος και τονίζεται η ανάγκη να αποφευχθεί η χρήση πολλών νέων παράλληλων δομών και να αξιοποιηθούν, κατά το δυνατό, οι υφιστάμενες της Περιφέρειας.

Ακολούθησε η παρέμβαση της **Εκπροσώπου της DG EMPLOYMENT, κας Ξενίδου Νίκης** η οποία σε σχέση με τις κοινωνικές δράσεις επισήμανε την ανάγκη άντλησης όσο το δυνατόν ευρύτερης πληροφόρησης προς το σκοπό της υλοποίησης δράσεων προστιθέμενης αξίας. Αναφέρθηκε στην πολύ σημαντική δουλειά που έγινε στο επίπεδο της δημοσιότητας και στην ανάγκη για περισσότερες δυνατότητες πρόβασης των χρηστών.

Ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Δημήτρης Πτωχός ανέφερε ότι είναι ήδη ικανοποιητικός ο ρυθμός τόσο σε επίπεδο σχεδιασμού όσο και υλοποίησης. Να επιταχύνουμε τους ρυθμούς περισσότερο για να επιτύχουμε τις προσδοκίες των πολιτών και με πόρους. Ο πρωτογενής τομέας πρέπει να συμπεριληφθεί στο ΔΑΜ σε συνεργασία με άλλα Προγράμματα για να επιτύχουμε το αναπτυξιακό αποτύπωμα. Τέλος είναι πολύ σημαντικό να επιταχυνθεί ο Πυλώνας III.

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Αρναουτάκης ανέφερε τη σημασία για την υλοποίηση του Συμβουλίου των Περιφερειών και κυρίως του Πυλώνα III του Μηχανισμού Δίκαιης Μετάβασης.

Ο Διευθυντής της DG REGIO κ. Carsten Rasmussen ανέφερε την ιδιαίτερη ποιότητα της συμβολής των συμμετεχόντων και ότι έχουμε περάσει από τις ιδέες στην πραγματικότητα. Οι προτάσεις των πολιτικών είναι πολύτιμες και είναι σημαντικό να αποκτηθεί το ownership όλων των πρωτοβουλιών που υλοποιούνται, και να υπάρχει δέσμευση στους κοινούς στόχους ώστε να υποστηριχθούν οι κάτοικοι των περιοχών που μένουν εδώ και θα είναι εδώ και μετά το τέλος των παρεμβάσεων. Επίσης, απαιτείται η συνεργασία με την ΕΥΣΣΑΕ για την πρωτοβουλία των GRECO ISLANDS, ώστε να υπάρχει η συμφωνία στις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν. Πρέπει επίσης να υπάρχει στρατηγική συνεργασία με τους energy regulators ώστε να υπάρχει απόφαση για το τι πρέπει να γίνει μέσω του ΕΣΠΑ στην θεματική αυτή. Ολοκλήρωσε με ευχαριστίες στα ελληνικά και την ικανοποίηση για το ότι έχουμε φτάσει πια στο πιο σημαντικό ορόσημο, δηλαδή στην πραγματική υλοποίηση των δράσεων.

Τέλος όλα τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης εξέφρασαν την ικανοποίηση για τους ρυθμούς υλοποίησης του Προγράμματος ΔΑΜ και την ποιότητα των παρεμβάσεων του.

III. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ – ΣΥΖΗΤΗΣΗ

1. Παρεμβάσεις Εθνικής Αρχής Συντονισμού επί οριζόντιων θεμάτων

Η Επιτροπή ενημερώθηκε από στελέχη της ΕΥΣΣΑΕ για τα παρακάτω θέματα :

- ✓ Ενεργοποίηση Προγραμμάτων 2021-27
- ✓ Ενδιάμεση Επανεξέταση και Αναθεώρηση Προγραμμάτων 2021-27
- ✓ Ενσωμάτωση πολιτικών STEP στα Προγράμματα 2021-27
- ✓ Συνέργειες, Συμπληρωματικότητες με ΤΑΑ
- ✓ Ενημέρωση για τους Αναγκαίους και Πρόσφορους Όρους, τους Κοινούς Δείκτες και την Αξιολόγηση των Προγραμμάτων 2021-27

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΠΕΛΟΠΙΔΑΣ ΚΑΛΛΙΡΗΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΕΥ ΔΑΜ

